

نهی از برد داری

پاسخ

اولاً، عبد رقّ که معنی لغوی آن بندۀ زر خرید است و در تمام کُتب مقدسّه قبل هیچ یک از پیامبران آنرا نهی و منع نفرمودند و معمول و مجاز بوده است . در دیانت بهائی در کتاب اقدس نهی گردیده است ، می فرماید :)**قد حرم عليکم بيع الامااء و الغلمان ليس لعبد ان يشتري عبداً نهياً في لوح الله كذلك كان الأمر من قلم العدل بالفضل مسطوراً وليس لاحدي ان يفتحز علي أحد كل ارقاء له و اداء علي انه لا اله الا هو انه كان علي كل شئي حكيمأ.**)
مضمون بیان می فرمایند: خرید و فروش غلام و کنیز بر شما حرام شد ، برای انسان سزاوار و پسندیده نیست که بندۀ ای ، بندۀ دیگر را خرید و فروش کند . در کتاب خدا نهی شده است . از قلم عدل اینچنین به فضل نوشته شده و بر احدی شایسته نیست بر دیگری افتخار و برتری تصور کند ، همه بندگان اویند و دلیلند بر اینکه نیست خدائی جز او . او بر هر چیزی داناست . ثانیاً- در اینجا عبد رقّ به معنی مطیع است به صورت استعاره بکار رفته است . یعنی مانند بندۀ فرمانبردار ، چنانچه در قرآن کریم می فرماید :)**من يطع الرسول فقد اطاع الله**)
(۱) اطاعت رسول را اطاعت خدا دانسته ، اطاعت همه پیامبران اطاعت خداست ، و این برای شخص مومن و عارف روشن است .

ثالثاً - نویسنده ردیه ، نوشته است:

)**هر نفس مومن در بیان عبد رقّ او (علی محمد) بوده و هستند**)

گویا کتاب بیان را ندیده و یا به دقت نخوانده است یا از مطلب گوشه ای دیده و نوشته است ، این عبارت در باره حضرت باب نیست . ضمیر ((او)) راجع به ((علی محمد)) نیست .

راجع به (من يُظہرہ اللہ) است. اگر به دو سطر بالاتر توجّه کرده بود می دید که می فرمایند: (۱) و در نزد ظہور (من يُظہرہ اللہ) هر مرد مومنی که مومن به او گردد، لایق است که بر فواد او شمس مسمی طالع و اسمیت در کینونیت او متذوّت گردد و هر نفس مومن در بیان عبد رق او بوده و هستند، چنانچه اولو‌الله‌یا کل (مردان) در قرآن عبد رق رسول الله بوده و هستند. بعد از برای عبد رقی که برمولای خود غیر آنچه لازمه عبودیت است وارد آورد.) (۲)

در اینجا عبودیت به معنی اطاعت است و اطاعتِ فرستاده خدا اطاعت خداست و فرمان او فرمان خداوند است چنانچه از سوره نساء ذکر شد: (۱) من يُطعِّم الرَّسُول فَقَدْ أطَاعَ اللَّهَ (۲) هر کس اطاعت رسول الله کند خدا را اطاعت کرده است. رسول خدا در عالم، نماینده و به جای خداست. و در سوره فتح می فرماید: (۱) إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ أَنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ (۲) ای پیامبر، آنانکه با تویعت میکنند.

یعنی تسلیم اراده تو شدند جز این نیست که با خدا بیعت کردند. در آن زمان اعراب بیابانی که سواد نداشتند و از علوم و معانی بی اطلاع بودند بیعت کردند. و مانند عبد رق اطاعت نمودند ولی منکرین و معرضین و مغضوبین گفتند: محمد ادعای خدائی کرده است و بر فحوای آیه شریفه قرآن که سنت الهی هیچگاه تبدیل نمی گردد، بلکه عیناً تکرار می شود. در ظهور جدید نیز افرادی عالم و عامی، به ظهور جدید گرویدند و معانی آیات را با قلب پاک دریافتند و مومن شدند ولی افرادی که نمی خواستند و آلوده به غرض بودند و در سلک (الذین جاهدوا فینا) (۴) وارد نگشتند از سعادت و فیض (۵) لنهٔ ینهم سُبُّنا (۵) برخوردار نشدند. گفتند: سید باب و بهاء الله ادعای خدائی کرده و چنان مسائل عرفانی ساده را با عباراتی عوام فریب، مخدوش و مقلوب ذکر می کنند که باعث حیرت مومنین می گردد

۱- قرآن ۴/۴ ۸۳ - ۲- کتاب بیان ۴/۴ ص ۱۱۵

۳- قرآن ۱۰/۴۸

۴- یعنی: کسانی که در امر ما کوشیدند

۵- یعنی: آنان را در راه های خود هدایت می کنیم.

و سبب می شود که افراد محقق و منصف ، خود به تحقیق پردازند .
چنانچه بسیاری از متحریان حقیقت به علت همین دروغ پردازی ها و دشمنی های بی
دلیل حسن حقیقت جوئی در آنها تحریک گردید و پس از تحقیق بهائی شدند و
گفتند:

آنچه در مدرسه حاصل نشد ایامی چند حالیا یافتم از مردم بد نامی چند

چهار نهر بهشت

در صفحه ۱۱۳ آقای ردیه نویس از کتاب بیان قسمتی را به صورت انتقاد نقل نموده و
گویا به اهمیت موضوع پی نبرده و آنرا جزو عبارات مغلق و گنگ دانسته است .
اشارة به یکی از آیات مشابهه قرآن کریم می باشد که در وصف بهشت در سوره
محمد نازل گردیده : () مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَقْوِنَ ۖ فِيهَا أَنْهَارٌ مِّنْ مَاءٍ
غَيْرِ أَسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيِّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَذِّه لِلشَّارِ بَيْنَ وَأَنْهَارٌ
مِنْ عَسلٍ مُصَفَّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الْثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي
النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمَمِيًّا فَقَطَعَ امْعَاءَ هُمْ () () به صورت مثال آمده نه
مِثل . یعنی ، مَثَلَ بِهَشْتِی که به پرهیز کاران و عده داده شده . در آن نهرهایی است از
آب نا متغیر نهرهایی از شیری که طعم آن تغییر نمی کند و نهرهایی از شرابی که
آشامندگان را الذَّاتَ می بخشد و نهرهایی از عسل بیغش و صافی و نیز در آن از هر
گونه میوه وجود دارد و آمرزشی از پروردگارشان ، آیا آنها چون کسانی هستند که از
آب جوشان آشامانیده شوند و اندرون آنان پاره پاره شود ؟ در تفسیر در باره این آیه
نوشته شده:

روی ابو هریره قال رسول الله : سیحان و جیحان و الفرات و النیل کل من انهار
الجنه و قال کعب الأحبار: نهر دجله ، نهر ماء اهل الجنـه و نهر الفرات
نهر لبـنـهـم و نهر مصر نـهـرـ

خمرهم و نهر سیحان نهر عَسَلَهُمْ وَ هَذَا الْأَنْهَارُ الْأَرْبَعَهُ تَخْرُجُ مِنْ نَهْرِ الْكَوْثَرِ وَ لَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ النَّهَارَاتِ مَا يَعْرَفُ وَ مَا لَا يَعْرَفُ)) ابو هریره از رسول خدا نقل کرده است: سیحون و جیحون و فرات و نیل همه نهرهای بهشت اند و کعب الاخبار گفت: دجله آب اهل جنت است و فرات شیر آنان و نیل شراب آنان و سیحون عسل آنها و این چهار نهر از نهر کوثر خارج می شود و در آن از هر گونه میوه شناخته و ناشناخته دیده می شود (۱)

اولاً - وثوق و اعتقادی به صحّت روایت ابوهریره و کعب الاخبار نیست .

ثانیاً - نهرهای فرات و نیل و سیحون و جیحون همه آبند ، عسل و شیر و شراب در آنها نیست و در زمینند در بهشت نیستند . تفسیر و تعبیری نا معقول است . اما حضرت باب تأویلی شایسته از آن فرموده اند که مومنین را مقبول و معقول است و منکرین را مغلق و گنج . داستان آب نیل است که در دهان قوم موسی آب و در دهان قوم فرعون خون می گردد . به ظاهر نا معقول است ، تأویل دارد . حضرت باب در کتاب بیان در تأویل این آیه می فرمایند :)) ملخص این باب آنکه مراد از کتاب آن چیزی است که از قبل نقطه حقیقت ظاهر شود . زیرا که از برای ذات ازل لم یزد و لا یزال تبدیلی و تغییری نیست بلکه کتاب نقطه بیان کتابی است که مدل علی الله است ، زیرا که غیر الله قادر بر آن کتاب نیست و آن از یک حرف گرفته الى مالانهایه ذکر می شود . چه آنچه از نقطه حقیقت منتشر گردد ذکر کتاب می شود و آنچه من يظهره الله کتاب به خط خود نویسد کتابی است که به خط الله نوشته شده زیرا که منسوب الى الله بوده و هست ، زیرا که کتاب او حق است . ای آرواح متعلقه بكلمه حق در کلماتی که نازل می فرماید از هر شأن که باشد سواء ، آن که آیات باشد ، که ماء غیر آسنِ رضوان است و مناجات که لبِن لم یتغیر و تفاسیر آیات خمر حمر و اجویه و تفاسیر ، مناجات که عسل مصفی است در کتاب الله هست و شئون فارسیه بعینه مثل شئون آیات است زیرا که کل از بحر حقیقت جاری می گردد . و اگر کسی در کلمات فارسی به عین فواد نظر کند فصاحت آیات را به عینها مشاهده می نماید و یقین می کند که غیر الله قادر بر این نوع کلام نبوده و نیست)) ۰۰۰ (۲)

آیات الهی تشییه به نهر شده که از قلم مظہر الهی جاری می گردد ، بعضی آیات مانند شراب است که نوشنده و یا نیوشنده را چنان سرمست می کند که بی پروا پروانه وار خود را به شمع میزند و از فنای تن خاکی باکی ندارد . بعضی آیات مانند عسل به مذاق جان مومن شیرینی می بخشد و بعضی کیفیت شیر دارند و اطفال روزگار را بالسان شفقت پرورش می دهد و بعضی آیات به مصدق (*وَمِنَ الْمَاءِ كُلُّ شَيْءٍ حَيٌّ*) حیات روحانی می دهد . مولوی علیه الرحمه این چهار نهر را چنین توصیف کرده است :

چار جوی جنت اندر حکم ماست	این نه زور ما ، ز فرمان خداست (۱)
هر کجا خواهیم ، داریمش روان	همچو سحر اندر مراد ساحران (۲)

و در دیوان شمس مولوی چهار نهر را بدینگونه تأویل نموده است :

عاشقاندو چشم بگشا چار جو در خود بین جوی آب و جوی خمر و جوی شیر و انگیین (۳)

این چهار جوی انواع آیات الهی است که همیشه در اختیار ماست و همواره برای مومنان لذت بخش است . و از جانب خداوند به وسیله مظہر الهی عطا می شود . کیفیت آن در آیه (*وَثُنَزِلَ مِنَ الْقُرْآنَ مَا هُوَ شَفَاعٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُوْمَنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ أَخْسَارًا*) است . (۴) می فرماید : قرآن را برای مومنان شفا و رحمت نازل کردیم ، اماً ستمکاران را جز زیان نمی افزاید . زیرا آیات الهی ستم رانهی و ستمکاران را لعن و مذمّت فرموده است . لذا آنان بر علیه آیات خدا با هر وسیله ای که بتوانند متشبّث می گردند ، حتی با دروغ و تهمت و گفتار یا نوشتار ناروا .

قبله

در صفحه ۱۱۷ با عنوان : (قبله عبادت ، خود علی محمد است) نوشته است :

در بیان می گویید : (*قُلْ إِنَّمَا الْقِبْلَةُ مِنْ نَظَاهِرِهِ مَتَى يَنْتَلِعُ الْإِنْسَانُ إِذَا أَنْسَى مِنْ قَبْلِهِ ثُمَّ مِنْ بَعْدِ تَعْلِمِهِ*)

در بیان می گویید : (*قُلْ إِنَّمَا الْقِبْلَةُ مِنْ نَظَاهِرِهِ مَتَى يَنْتَلِعُ الْإِنْسَانُ إِذَا أَنْسَى مِنْ قَبْلِهِ ثُمَّ مِنْ بَعْدِ تَعْلِمِهِ*) یعنی ، بگو همانا قبله کسی است که او را ظاهر می سازیم آن کس به هرسو بگردد قبله هم می گردد تا آنکه قرار و آرام گیرد (بمیرد) آنگاه حکم گذشته را مانند حکم آینده بدانید .) و در حاشیه نوشته است :

(*تَنْقِيلُهُ بِصِيغَهِ مُونَثٍ بَابِدٍ گُفْتَهُ شَوَّدَ ، زِيرًا ضَمَيرًا مُسْتَترٌ درِ فعلِ درِ اينجا به (القبله) بِرَمَى گردد)*

پاسخ

اولاً - ضمیر مستتر ینقلب راجع به (من یُظہرہ اللہ) است که متحرّک است تا استقرار یابد نه قبله، و مذکور صحیح است.

ثانیاً - اشاره به من یُظہرہ اللہ است که ندای الهی به حضرت باب می فرماید: بگو به مومنین که قبله کسی است که بعداً او را ظاهر می کنیم . یعنی مظهر الهی که مشیت الهی می باشد که آنرا در هر ظهور (بهاء اللہ) دانسته اند . یعنی نور خدا در او متجلی و اگر قبله نور الهی باشد بهتر است یا سنگ سیاه و یا خاک تباہ؟ در حالیکه آیه شریفه قرآن:

((اینما تولو افتم وجه الله)) (()) می فرماید: به هر سو و هر کجا توجه کنی آنجا روی خدادست . برای توجه همه به یک جهت در گذشته بیت المقدس و در اسلام کعبه تعیین شد و هر دو سنگ و خاک است . در این ظهور جدید توجه به نور الهی است که در مظهر الهی تجلی نموده است . نباید مانند ابلیس اندیشید که به تن خاکی آدم توجه نمود و از روحش غافل بود . چنانچه در سوره اعراف است : ((فلنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجَدُوا إِلَيْهِمْ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ قَالَ مَا مَنَعَكُمْ أَنْ تَسْجُدُوا إِذْ أَمْرَتُكُمْ قَالَ إِنَّا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْنَا مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتُهُ مِنْ طِينٍ)) (۲) خداوند به فرشتگان فرمود به آدم سجده کنید . همه سجده کردند مگر ابلیس که نبود از سجده کنندگان . خدا به او گفت: چه چیزی مانع شد ترا که سجده نکنی؟ شیطان گفت: من از او بهترم زیرا که مرا از آتش نورانی آفریدی و او را از خاک ظلمانی . ابلیس نظر به جسم خاکی آدم کرد و تکبر نمود و ساجد نشد ، به روح الهی که در او دمیده شده بود توجه نداشت .

این نمونه یا مثالی است در باره همه پیامبران . مومنین مانند آن فرشتگان هستند که روح الهی و تجلی حق را در انبیاء دیدند و ساجد شدند و مخالفین نظر به جسم آنها داشتند .

از عارفی پرسیدند چرا ابو جهل و ابولهب پیامبر خدا را نشناختند و امثال سلمان و آبادر شناختند، گفت: ابو جهل و ابولهب نظرشان به یتیم محمد بن عبد الله بود نه رسول الله و سلمان و آبادر نظرشان به نور الهی بود که در آن وجود مقدس تجلی داشت، وقتیکه سنگ کعبه را قبله تعیین نمود فوراً پذیرفتند و ایراد نگرفتند و اعتراضی ننمودند، امر او و اطاعت از آن را مهم دانستند.

تعدیل معیشت

در صفحه ۲۳۴ آقای ردیه نویس در باره تعدیل معیشت که یکی از اصول دیانت بهائی است، قسمتی از خطابات حضرت عبدالبهاء را که در باره تعدیل معیشت فرموده اند:

(۱) باید قوانینی و نظاماتی گذارد که جمیع بشر به راحت زندگانی کنند، یعنی همچنانکه غنی در قصر خویش راحت دارد و به انواع موائد، سفره او مزین است، فقیر نیز لانه و آشیانه داشته باشد و گرسنه نماند.

در آن اشکال و عیب گرفته و نوشته است:

(۱) آیا معنای تعدیل معیشت این است که در قصرهای اغنبی سفره های زنگین گسترده شود، برای فقرا نیز لانه و آشیانه (که معمولاً مسکن حیوانات است) فراموش آید و بر سفره ایشان چیزکی موجود باشد به قدری که گرسنه نماند؟

سپس نوشته است: (۱) به راستی که علمای اقتصاد باید از این تابعه ایرانی درس تعدیل معیشت بیاموزند، شما تعبیر عباس افندی را با این آیه شریفه قران کریم بسنجد که می فرماید: ((کی لا یکون دولهَ بینَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ)) (الحشر ۷) تا ثروت میان اغنبیای شما دست به دست نگردد)) آری این دو تعبیر را با یکدیگر مقایسه فرمائید تا زرتاب را از سنگه تقلیبی باز شناسیم.

پاسخ

اولاً - لفظ (لانه و آشیانه) که در اینجا نوشته شده (ممولاً مسکن حیوانات است) در باره منزل و مأوى انسان بکار میرود، بسیاری برای خانه های کوچک و گاهی برای تواضع به خانه خود اشاره به لانه و آشیانه می کنند در این موارد جنبه تشبیهی دارد نه واقعی و حقیقی چنانچه شاعری گفته است:

دوستی با هر که کردم خصم مادر زاد شد آشیان هر جا گرفتم لانه صیاد شد

که منظور خانه است .

ثانياً - متمم عبارت را که مطلب را کامل می کند ننوشته است و آن چنین است:
 ۱) تا جمیع نوع انسان راحت یابند ، امر تعديل معيشت بسیار مهم است و تا
 این مسئله تحقق نیابد ، سعادت برای عالم بشر ممکن نیست .) (پیام
 ملکوت ص ۱۲۵)

ثالثاً - آیه ۷ سوره حشر را ذکر کرده که طبق آن می فرماید: ((تا ثروت میان اغنیای
 شما دست به دست نگردد ، نصیب دیگران هم باشد)) و این را زر ناب دانسته و
 تعديل معيشت دیانت بهائی را سگه تقلیلی !

باید در این باره تحقیق نمود و اصل مهّم تعديل معيشت دیانت بهائی را با شأن نزول و
 طریقه وصول به این زر ناب را فهمید و دانست و در معرض نقد و مطالعه دقیق نقادان
 سخن و دانشمندان اقتصاد و علم الاجتماع گذاشت تا منصفانه قضاوت کنند .

این آیه سوره حشر در پایان وقایعی ذکر شده که در باره قبیله بنی نضیر یهودی است و
 نام این سوره را بنی نضیر نیز گفته اند، چون بیشتر این سوره در باره واقعه بنی نضیر
 است اینگونه شروع شده: () هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ
 دِيَارِهِمْ لِأَوْلَى الْحَشْرِ مَا ظَنَنُتُمْ إِنْ يَخْرُجُوا وَظَلُّوا إِنَّهُمْ مَا يَعْتَهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ
 فَأَتَيْتُهُمُ اللَّهُ مِنْ حِيَّثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرَّاعِبَ يُخْرِجُونَ بِيُوْتِهِمْ بِأَيْدِيهِمْ
 وَأَيْدِيِ الْمَوْءُومِينَ فَإِنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ () (اولی الأبصر)

مفهوم آیه می فرماید: اوست آنکه (قبیله بنی نضیر) را که اهل کتاب تورات بودند از
 دیارشان مدینه بیرون کرد ، (زیرا که به پیامبر جدید الهی که موعد کتابشان بود کافر
 شدند و پیمانی را که پس از جنگ بدر با پیامبر خدا بسته بودند که با یکدیگر قتال
 نکنند ، پس از جنگ احد شکستند و با کفار قریش بر ضد پیامبر برخاستند و همدست
 شدند .) گمان برده بودند که حصارها و قلعه هاشان مانع و حافظشان می باشد . اما
 قضای الهی از جایی که گمان نبرده بودند بر آنها فرود آمد و در دلهایشان هراس افکند
 و خانه های خود را به دست خود و به دست مومنان خراب می کردند .

(به دست خود برای اینکه قابل استفاده برای فاتحین نباشد و به دست مومنین برای اینکه داخل حصارها شوند .)

سپس می فرماید : () ما افَأَعَالِهُ عَلَيْ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقَرْيَةِ فَلَهُ وَلِرَسُولٍ وَلَذِي
الْقَرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبَيلِ كِيلاً يَكُونُ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا
أَتَيْكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ()

(۱) می فرماید :

آنچه خداوند از خانه های بنی النصیر اموال غنیمت نصیب پیامبرش فرمود ، برای خدا
و رسول و خویشاوندان و یتیمان و مسکینان و ابن السبیل اختصاص یافت ، تا ثروت میان
اغنیای شما دست به دست نگردد . آنچه از آن اموال رسول خدا به شما داد بگیرید و
شاکر باشید و از آنچه شما را نهی فرمود باز ایستید و راضی باشید و از خداوند بترسید که
خداوند سخت سزا دهنده است . (۲)

پیامبر اسلام اموال بنی النصیر و بنی قریظه را به زور شمشیر گرفت و به مهاجران و
مستمندان داد تا ثروت میان اغنیا دست به دست نگردد .

بنی نصیر را فقط از مدینه اخراج کردند و بنی قریظه را علاوه بر گرفتن اموال ،
مردانشان را کشتند و زنانشان را اسیر کردند . (۳) این شیوه تعديل معیشت اگر در زمان
پیامبر و عصر جاهلیت برای فقرا زر ناب بود ، برای بنی نصیر و بنی قریظه در دنیاک و
مصطفیت بار گردید و در این زمان نا مناسب و دور از عدالت و ناپسند مشاهده می شود ،
لذا حضرت بهاءالله برای تعديل معیشت قوانینی جهانیان پسند و عادلانه که مفید عموم و
مقتضی عصر جدید است برای بشر وضع فرمود .
مسلمان برای تعديل معیشت قوانینی باید وضع گردد که به نفع جمیع مردم باشد .

۱-قرآن - ۲ - کشف الاسرار ۱۰ ص ۳۱ - ۳ - ایضاً ۱۰ ص ۲۹ (این شیوه غنیمت در جنگ در اعراب جاهلیه
معمول بوده چنانچه می گوید : « وذلک آن اهل الجاهلیه کانوا اذا غنموا غنیمه اخذ الرئيس ریعها لنفسه و هوا لمرباع ثم اصطافی بعدا
لمرباع ما يشاء . ۳) یعنی ، در جاهلیت اگر غنیمتی گرفته می شد یک چهارم آن را رئیس بر میداشت و آن را مرباع می گفتند . پس از
آن آنچه را می خواست بر میگردید) . (تفسیر کشف الاسرار ۱۰ ص ۲۸) .